

MERKKIPÄIVIÄ

90 vuotta täytti Jämijärvellä 18.4.-06 **Hilja Kankaristo** o.s. Karpoff. Hän on syntynyt Jämijärvellä Vasili Karpoffin vanhimpana lapsena. Vasili oli syntynyt Viennassa Kenttijärven rannalla 14.3.1880 Jefim Jooseppi Karpoffin ja Irina Filipoffin toiseksi vanhimpana poikana.

Jo lapsena Hilja oli kiinnostunut ompelutöistä. Kymmenenvuotiaana hän purki vanhan hameensa ja sitä kaavana käyttäen leikkasi ja neuloi lainakoneella uuden hameen.

1937 syksyllä Vasilin veli Mikael Käisku houkutteli Kuopioon. Siellä hän oli Holopaisen Tukku liikkeessä ompelutöissä ja Kuopion torilla kankaita myymässä. Sodan aikana hän ompeli armeijalle mm. paitoja. Äidin sairastuttua joutui palaamaan kotiin Niinisalon Jokivarrelle hoitelemaan kotipaikan töitä.

Ompelutöitä hän myös jatkoi neulomalla kyläläisille vaatteita arkeen sekä juhliin. Hänen tekemänsä karjalampiirakat ja leipäjuustot oli pidettyjä. Äidin kuoltua hän meni Reimalle ompelijaksi eläkkeelle siirtymiseen asti. Harrastuksina ovat viime aikoihin asti olleet pitsien, peittojen ja pöytäliinojen virkkaus. Pehmoleluja on myös syntynyt lapsenlapsille ja erilaisiin myyjäisiin melkoinen määrä.

Vuonna 1990 hän muutti Armas Kankariston luokse Jämijärven Vihunkylään asumaan. Avioliittoon heidät

vihittiin 5.2.2000. Armaksen kuoltua Hilja asuu nykyisin Jämijärven Hopearinteellä. Muuten kotityöt sujuvat, mutta ruokailemassa hän käy viereisessä palvelutalossa. – LK

Kalervo Pälvi täytti 70 vuotta 17.3.-06 Alavudella. Hänen sukujuurensa ovat Vienasta, Kontokin Kenttijärven kylästä.

Aktiivivuosinaan hän toimi pitkään pankkialalla, mm. SYP:n Suomussalmen-Ämmänsaaren konttorin johtajan ja vuodesta 1980 saman pankin Sotkamon konttorin johtajana.

Sotkamon vuosinaan hän oli tärkeä urheiluvaikuttaja – ja järjestömiehen. Erityisen merkittävä oli hänen panoksensa maineikkaan kainuulaissseuran Sotkamon Jymyn toiminnassa: yu-jaoston puheenjohtaja ja hallituksen jäsen 1981–1987 ja seuran puheenjohtaja 1987–1993.

Helena Moilanen o.s. Lusma/Bogdanoff täytti 80 vuotta maaliskuussa Suomussalmella. Hänen juurensa ovat Vienan Karjalassa. Isä Uljas Lusma (aik. Bogdanoff) oli syntynyt Akonlahden Tetriniemessä ja äiti oli Kivijärven Lesosia, Juakkosen Petrin Manu (Maria).

Jo 18-vuotiaana tyttönä Helena joutui äidin kuoleman johdosta ottamaan suuren vastuun nuoremmissa sisaruksista ja kodinhoidosta, kun isän aika meni päivisin kaupanpidossa ja muu aika maatalon töiden parissa. Helena kantoi vastuunsa hyvin ja tarmokkaasti, ja tästä sisarukset ovat hänelle hyvin kiitollisia.

Avioliiton Helena solmi kuuhomaisen Unto Moilasan kanssa v. 1947. Lapsista Liisa on opettaja, Tanja perushoitaja, Pentti insinööri ja Asta merkonomi. Lastenlapsia on kahdeksan ja lastenlastenlapsia viisi.

Helena ja Unto asuvat Suomussalmen Ämmänsaa-

ressa 1950-luvulla ostamassaan omakotitalossa. Koti on vieraanvarainen ja ovet ovat aina auki niin lapsille ja lastenlapsille kuin myös sukulaisille ja ystäville, joita on paljon.

Merkkipäiväänsä Helena vietti perhepiirissä. – Monia armorikkaita vuosia. – RM/LH

60 vuotta täytti Kurussa **Vesa Lahelma** (Korpin Vasesein poika) 30.3.-06. Vesa on syntynyt Helsingissä ja asui nuoruusvuotensa Herttoniemessä, joka tuohon aikaan

oli vielä suurelta osin luonnontilassa. Koulunsa hän myös kävi Herttoniemessä.

Hän suoritti sosionomin tutkinnon Tampereen yliopistossa, ja on valmistuttuaan vuodesta 1973 toiminut Kurun kunnan nuorisotyön vetäjänä eri virkanimikkeillä, viimeksi vapaa-ajan sihteerinä. Jäätyään eläkkeelle v. 1999 hän ryhtyi Pohjois-Pirkanmaan (yksitoista kuntaa) reitistöprojektin vetäjäksi.

Vesan harrastuksiin kuuluvat lenkkeily, hiihto ja puutarhatyöt.

Yrjö Tervamaa (Dobrinin) siirtyi tuonilmaisiiin 21. päivänä tammikuuta pitkällisen sairauden jälkeen. Hän oli kuollessaan 84-vuotias, syntynyt 4.4. 1921 Nurmeksen Savikylässä. Isä Georg Dobrinin oli syntynyt Akonlahden Munankilahdesta, mistä hän pakeni valkankumouksen myrskyjä Jean Vuokon kylään veljensä luokse. Täältä perhe muutti myöhemmin Nurmeksen Savikylään, missä isä ryhtyi vieraalaiseen tapaan kauppiaksi.

Perheeseen syntyi yhdeksän lasta, joista Yrjö oli nuorin. Perheen lapsista kolme

menehtyi kulkutauteihin. Vartuttuaan tämä suuren perheen kuopus pyrki vapaaehtoisena talvisotaan, ja pääsi 17-vuotiaana vartiointitehtäviin Nurmeksen ja Lieksan suunnille. Jatkosodassa hänet koulutettiin panssarivaunun ajajaksi. Laguksen panssarivoimissa hän osallistui taisteluihin Karhumäessä sekä Äänislinnan valtaukseseen. Täällä hän haavoittui vakavasti lentopommituksessa ja joutui olemaan puolisen vuotta sotasaairaalassa.

Haavoittuminen ei haitannut Yrjö Tervamaan siviiliuraa. Nurmeksen Savikylässä hän isäkaimansa tavoin toimi kauppiana, puutavaran kuljettajana sekä taksi-autoilijana. Savikylässä hänellä oli sekatavarakauppa ja Rautavaaralla suurten valtionmetsien savotoiden muonitus. Hänen kolme kuorma-autoaan ajoivat tukkipuuta ja pöllä valtion metsistä Porokylän asemalle ja Kuokkastenkosken purkauspaikalle.

Taksia hän kyläkauppiaan tavoin ajeli sivutoimisesti.

Solmittuaan avioliiton Senja Rautiaisen kanssa syntyi perheeseen seitsemän lasta; kaksi poikaa ja viisi tytärtä. Koko perheen voimin hoidettiin Savikylässä kaupaliikettä, joka oli avoinna vuorokaudet ympäri. Karjalaiseen tapaan perilliset siirtyivät liike- ja pankkialalle.

Jo pieninä he oppivat isältään harrastamaan karjalaisuutta. Perheeseen on aina tilattu Karjalan Heimo-lehti. Pari tytärtä laulaa tänään aktiivisesti ortodoksisessa kirkkokuorossa. Lapset ovat tehneet useita matkoja rajan taakse juurilleen. Monet arvokkaat karjalaisuutta valaisevat teokset kuten akateemikko Virtaranan julkaisut ovat isän kautta tulleet perheen väelle läheisiksi. Näin isä siirsi esikuvallisesti sukujuuriensa etsintäharrastusta sekä vienankarjalaisen perinteen vaalintaa jälkipolvilleen.

Karjalaisuuden lisäksi Yrjö Tervamaa harrasti menestyksellisesti metsästystä, koirien kasvatusta ja jääratäjoja.

Vuosikymmenet Terva-

maa toimi sotaveteraanien invalidijärjestön puheenjohtajana paikkakunnalla. Moni vaikeavammaisen soturi saikin hänen avullaan huojennusta vaikeuksiinsa.

*"Ollos iäti muistettu
Sinä autuuteen kutsuttu aina
muistettava vienankarjalainen
veljemme"*

VEIKKO HUOTARINEN

Tunnettu heraldikko ja lippuasiantuntija **Kari K. Laurla** kuoli Helsingissä 10.2.-06 äkilliseen sairauskohtaukseen. Hän oli 62-vuotias.

Kari K. Laurla suunnitelti uransa aikana parisataa sukuvaakunaa, 150 järjestölippua sekä runsaasti muita tunnuksia. Tutkimustensa pohjalta hän julkaisi yli neljäkymmentä heraldista ja lipputieteellistä tutkimusta.

Laurla esiintyi myös lehtemme Karjalan Heimon palstoilla useita kertoja selvittäen lukijoille mm. Itä-Karjalan tunnuksia 9-osaisessa artikkelisarjassaan (KH 1976-77).

Itkuivirsien erikoistutkijalle SKS:n tunnustuspalkinto

Kansanrunouden tutkija, itkuivirsiespecialisti **Sandra Stepanova** on saanut Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran myöntämän huomattavan tunnustuspalkinnon. Palkinto, suuruudeltaan 20 000 euroa, jaettiin nyt ensimmäisen kerran seuran 175-vuotisjuhlassa Helsingissä.

Sandra Stepanova, syntynään Sompajärven tietöistä pikkukylästä, muistelee ensimmäisen itkuivirsikokemuksensa olevan ajalta, jolloin hän oli

nelivuotias ja samanikäinen Vanja-serkku oli kuollut.

Itkujen tutkimisen ja keräämisen Sandra aloitti v. 1962. Nyt takana on yli 40 keruu- ja tallennusmatkaa eri puolille Karjalaa sekä useita tieteellisiä tutkimuksia, viimeksi laaja itkukielen sanakirja.

Itkuivirsien maailma on kuin syvä ja aava valtameri; sen tutkimuksessa minun työni on vain pisara, sanoo tämä uuras tutkija.

Kalevalanpäivän juhla Kuusamossa

Kuusamo-Viena -seura on vuodesta 1995 järjestänyt joka vuosi Kalevala-juhlan helmikuun lopussa, aina jokseenkin omin voimin; vain juhlapuhuja on ollut usein "lainattu", joku alan ammatti-ihminen.

Tänä vuonna kokoonnuttiin jälleen kansanopiston juhlasaliin – jo perinteidenkin vuoksi. Juhlan aluksi laulettiin komeasti "Kamat kohottukohot". Juhlapuhuja, Karjalan Sivistysseuran hallituksen jäsen **Ilmari Homanen** valotti monipuolisesti satavuotisen toimintansa juhluvuotta viettävän seuran kirjavarastoa.

Ohjelmassa seurasi nuorimpien Katrin, Kristan ja Kirsin esittämiä lauluja sekä iltarukouksia., **Marju Visakova** lauloi **Pauli Keräsen** säestämänä "Karjalan ukot lauloivat Kalevalaa". Sitten **Juhani Kinnunen** muisteli valokuvien erästä Karjalan matkaansa.

Juhlan lopussa oli arvonta ja tilaisuuden päätti suurella tunteella kajautettu "Jo Karjalan kunnailla lehtii puu". Seuran järjestelytoimi-

kunta hoiti taas erinomaisella tavalla herkulliset tarjoilut.

ERKKI HOMANEN
Kuusamo

Paateneelle kieltä oppimaan

Karjalan kielen (vienan) kurssi järjestetään tänä kesänä Paateneella. Kurssi alkaa tiistaina 27.6.06 ja päättyy lauantaina 1.7.06. Opettajina toimivat prof. **Pekka Zaikov** ja lehtori **Olga Karlova**.

Kurssilla käsitellään monipuolisesti karjalan kieltä, sen rakennetta, sanastoa ja kielioppia sekä harjoitellaan kielen käyttöä. Kurssiin sisältyy myös kulttuuriin liittyviä luentoja ja tutustumista paikalliseen karjalaiseen elämään.

Kurssipaikkana on Paateneen keskikoulu. Karjalaiset majoittuvat pääosin koulun lähellä olevassa oppilaskodissa, suomalaiset perheissä. Suoma-

laiset osanottajat ovat erittäin tervetulleita.

Lehden painoon mennessä kurssimaksua ei vielä ollut tiedossa. Aikaisempien kokemusten mukaan se on hyvin pieni. Majoitusterheille maksetaan suoraan kohtuullinen korvaus.

Paateneelle voi matkustaa omalla autolla tai juna-bussikyvydillä Petroskoin kautta. Petroskoista aiotaan järjestää yhteiskuljetus karjalaisille osallistujille. Mukaan otetaan myös suomalaisia. Tarkempia tietoja voi kysyä Karjalan Sivistysseuran toimistosta (ti-to klo 10 - 15), yhteystiedot tässä lehdesä sivulla 3. Viisumit ja matkaliput järjestää mm. Lähialue-

Korjaus. Edellisessä numerossa s. 24 kerrottiin, että Vasili Semenov olisi syntynyt Kiimasvaarassa. Tämä ei pidä paikkaansa: Vasili oli syntynyt tietysti Vaarakylässä.

matkat, Vuorimiehenkatu 3, 00140 Helsinki, puh. viisumimyynti 09-668957 40 ja matkamyynti 09-668 95750 ja viisumit@lahialuematkat.fi tai matkat@lahialuematkat.fi. Lisätietoja matkustamisesta saamme Karjalasta myöhemmin.

Paatene on suurehko karjalaiskylä kauniilla paikalla suuren, yli 40 km leveän Seesjärven rannalla. Karjalankieltä kuulee yleisesti jopa nuortenkin suusta. Ihmiset ovat ystävällisiä ja juttelevat mielellään vieraiden kanssa.

Kurssille lähtijöitä pyydetään ilmoittautumaan Karjalan Sivistysseuran toimistoon toukokuun loppuun mennessä.